

Huvudman

Krokoms kommun
barn-utbildning@krokom.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Aspås skola i Krokoms kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Krokoms kommun att senast **fredag den 8 mars 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd och garanterad undervisningstid. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Krokoms kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Krokoms kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle informera samtliga lärare om skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd samt när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Rektorn ska även förtydliga för personalen hur en anmälan ska göras på skolan. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (2 kap. 34 § andra stycket skollagen och 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen).

2. Se till att rektorn senast den **20 december 2023**, tillsammans med lärare som ansvarar för undervisningen och i samråd med elevhälsan, gör en genomgång av tidigare utredningar om behov av särskilt stöd för eleverna 1, 2, 10, 11 och 12 (elevförteckning aktbilaga 11) och bedömer elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. Vid detta tillfälle ska skolan identifiera de elever som befaras inte komma att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås trots att de getts stöd i form av extra anpassningar eller där det finns särskilda skäl att anta att extra anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Dokumentation rörande vilka elever som bedöms i behov av en ny eller kompletterande utredning om särskilt stöd samt datum för när utredning i sådana fall har startats för respektive elev ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
3. För varje utredning om behov av särskilt stöd som avslutas innan den 1 mars 2024, ska rektorn för skolenheten eller den rektorn överlåtit beslutanderätten till, fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram. Samtliga beslut gällande åtgärdsprogram som fattats avseende perioden 23 november 2023– 1 mars 2024 ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 9 § skollagen).
4. Se till att åtgärdsprogram följs upp och utvärderas löpande och att datum för utvärdering samt vem som är ansvarig för uppföljning respektive utvärdering framgår av skolans beslut om åtgärdsprogram. Utvärderingar av åtgärdsprogram ska resultera i ställningstagande om respektive åtgärdsprogram behöver förändras och/eller om det ska fortsätta gälla. Om åtgärdsprogram ska förändras eller fortsätta gälla ska beslut fattas om nytt åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera vilka åtgärdsprogram som har följts upp och utvärderats under perioden 23 november 2023 - 1 mars 2024 samt vad som framkom vid respektive utvärdering och vad utvärderingen resulterat i. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 9 § skollagen).
5. Se till att rektorn tillsammans med lärare som ansvarar för undervisningen och i samråd med elevhälsan utvärderar åtgärdsprogram för var och en av eleverna 4, 7 och 8 (elevföreteckning aktbilaga 11). I samband med utvärderingen ska det genomföras en genomgång av elevernas tidigare utredningar om behov av särskilt stöd för att säkerställa att de beslut som fattas för eleverna bygger på ett aktuellt underlag. Dokumentation kring vad som framkommit vid utvärdering och beslut om särskilt stöd och åtgärdsprogram för de aktuella eleverna ska ges in till Skolinspektionen i

samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 9 § skollagen).

Garanterad undervisningstid

1. Se till att elever ges undervisning i de ämnen och minst i den omfattning som anges i timplanen om inte avvikelser är beslutade genom beslut om anpassad studiegång. Detta innebär att elever i nuvarande årskurs 6 kompenseras för utebliven undervisning i engelska och samhällsorienterande ämnen. Huvudmannen ska inkomma med en redogörelse där det framgår när och på vilket sätt elever i årskurs 6 ska kompenseras för utebliven undervisning så att eleverna erhåller garanterad undervisningstid för respektive ämne i mellanstadiet. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 12 § och 10 kap. 4 och 5 §§ skollagen samt 9 kap. 3, 4 och 9 §§ och bilaga 1 skolförordningen (2011:185)).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser garantin för tidiga stödinsatser i årskurs 3.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:6985) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden hösten 2023 inlett en tillsyn av Aspås skola i Krokoms kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Aspås skola följer gällande bestämmelser om garantin för tidiga stödinsatser med fokus på årskurs 3, extra anpassningar och särskilt stöd samt garanterad undervisningstid i vissa ämnen.

Tillsynen har genomförts genom att Skolinspektionen inledningsvis begärt in viss dokumentation, bland annat uppgift om vilka elever som är föremål för särskilt stöd och har åtgärdsprogram. Huvudmannen har även ombetts bemöta uppgifter om upplevda missförhållanden, utebliven eller otillräcklig undervisning i matematik. Vid skolbesök den 10 och 11 oktober 2023 har myndigheten genomfört

intervjuer med elever i årskurserna 4-6 och undervisande personal i årskurserna 3-6 samt begärt in kompletterande dokumentation i form av åtgärdsprogram och underliggande utredningar av särskilt stöd för fyra elever. Intervju med representanter för elevhälsan och rektorn har genomförts digitalt den 16 respektive 18 oktober 2023.

Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns de med siffror i den elevförteckning (aktbilaga 11) som myndigheten har sammanställt. Elevförteckningen har kommunicerats med huvudmannen.

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Uppmärksamma, anmäla och utreda elevers stödbehov samt insikter i bestämmelser som rör arbetet med stöd till elever

I intervju med lärare framkommer att vissa lärare är osäkra på hur utredningsbehov av särskilt stöd anmäls. En lärare uppger att läraren inte känner till vilka rutiner som nu gäller på skolan för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd trots lång tjänstgöringstid varför läraren tror att fler är osäkra. Av intervju med lärare framkommer även att det råder osäkerhet kring vad som är att betrakta som en extra anpassning och vad som utgör särskilt stöd. Det framkommer även att det finns lärare som uppfattar att det är elevhälsan som ansvarar för att en elev erhåller extra anpassningar. En lärare uppger att läraren är osäker på vem som genomför en utredning av särskilt stöd och läraren uppger att det kan vara extern aktör. Det framkommer även en uppfattning om att en utredning av särskilt stöd aktualiseras för elever som uppvisar sociala svårigheter. I intervju med lärare framkommer att vissa lärare dokumenterar extra anpassningar i elevernas individuella utvecklingsplaner medan det finns lärare som inte dokumenterar extra anpassningar. En lärare berättar att extra anpassningar dokumenteras i elevers åtgärdsprogram (i förekommande fall av åtgärdsprogram).

I intervju med representanter för elevhälsan framkommer att det inte är helt tydligt vad som utgör en anmälan om utredningsbehov av särskilt stöd och det finns ingen nedtecknad eller tydlig rutin på skolenheten. Specialpedagogen uppger att en anmälan om utredningsbehov i första hand ska ske till rektorn. Specialpedagogen tillägger att specialpedagogen dock inte känner till om förfarandet är en uttalad rutin och specialpedagogen tror inte att all personal känner till eller vet hur de ska anmäla utredningsbehov av särskilt stöd. Specialpedagogen uppger i intervju att det finns utredningsbehov av särskilt stöd som är anmälda men där utredning inte initierats. I intervju med elevhälsan bekräftas att åtgärdsprogram även innehåller åtgärder som är att betrakta som ledning och stimulans samt extra anpassningar.

Rektorn, som påbörjade sin tjänst vid skolenheten höstterminen 2023, uppger i intervju att hen håller på att sätta sig in i skolenhetens arbete med stöd och "skruvar" i rutiner för arbetet med stöd till elever. Rektorn berättar att mentorn kan "flagga" till specialpedagog och på så sätt anmäla utredningsbehov av särskilt stöd. Det förs då diskussioner kring elevens extra anpassningar men det är sedan rektorn som beslutar om det ska initieras en pedagogisk kartläggning och utredning av särskilt stöd eller inte. Rektorn berättar att det även kan vara rektorn eller specialpedagogen som lyfter ett utredningsbehov av särskilt stöd.

Utredningar av och beslut om särskilt stöd samt skolenhetens arbete med åtgärdsprogram

I intervju med lärare refererar en lärare till åtgärdsprogram för två elever, eleverna 7 och 8. Läraren uppger att "motsvarande papper" inte finns för elev 10 trots att eleven är i behov av särskilt stöd. Läraren berättar vidare att läraren inte genomförde stödåtgärder som finns beskrivna i åtgärdsprogrammen för eleverna 7 och 8. Läraren berättar att datum på åtgärdsprogram för elev 7 och 8 är oktober 2022 men det finns ingen notering om datum för utvärdering eller för beslut. Läraren berättar att tidigare har det funnits på förhand bestämda datum för när utvärdering av åtgärdsprogram ska ske men det är några år tillbaka i tiden. Läraren berättar att hen inte fått överföring av information om åtgärdsprogram för eleverna 7 och 8 inför höstterminen 2023. Läraren berättar att under läsåret 2022/23 skedde överhuvudtaget ingen utvärdering av åtgärdsprogram. En annan lärare berättar i intervju att klasslärare får återkoppling när en utredning om särskilt stöd är genomförd och beslut fattats rörande särskilt stöd medan det finns undervisande lärare som inte erhåller någon som helst information om beslutade åtgärder trots att de undervisar elever som är föremål för särskilt stöd.

I intervju med elevhälsan framkommer att det finns utredningar om behov av särskilt stöd där det saknas beslut om åtgärdsprogram eller beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram. Representant för elevhälsan berättar att det finns elever på skolan som sannolikt är i behov av särskilt stöd men som inte erhåller särskilt stöd i dagsläget, eleverna 10, 11 och 12. Representant för elevhälsan berättar att

eleverna 11 och 12 har utredningar av särskilt stöd från 23 november 2022 utan att det har fattats något beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Representant för elevhälsan berättar i intervju att elev 2 har en utredning av särskilt stöd från den 5 december 2022 men inget beslut om åtgärdsprogram eller inte, likaså saknas beslut för elev 10 som har en utredning om särskilt stöd från 24 mars 2022 och elev 1 har en utredning om behov av särskilt stöd från hösten 2021.

I intervju med elevhälsan framkommer vidare att det saknas dokumentation kring vad som framkommit vid eventuellt genomförda utvärderingar av åtgärdsprogram under läsåret 2022/23. Specialpedagogen uppger att elev 7 och 8 har pågående åtgärdsprogram men specialpedagogen vet inte om eleverna erhåller stödåtgärderna eller om de motsvarar aktuella behov hos eleverna, det ligger på specialpedagogens agenda att kontrollera detta och ett möte med undervisande lärare är inbokat.

Rektorn uppger i intervju att arbetet med uppföljning och utvärdering av befintliga åtgärdsprogram brister. De fyra åtgärdsprogram som är pågående i mitten av oktober 2023 är samtliga upprättade hösten 2022 och borde enligt rektorn ha utvärderats tidigare. Rektorn berättar att åtgärdsprogram för elev 3 nu är utvärderat och uppdaterat medan övriga tre åtgärdsprogram (åtgärdsprogrammen för eleverna 4, 7 och 8) ligger på specialpedagogens bord för åtgärd.

Av de utredningar om behov av särskilt stöd för eleverna 3, 4, 7 och 8 som Skolinspektionen tagit del av framgår att utredningarna i samtliga fall är från tidigare läsår. Av åtgärdsprogram för elev 4, framgår att det upprättades den 28 september 2022. Det framgår varken om eleven eller elevens vårdnadshavare fått delta eller när åtgärdsprogrammet kommer att utvärderas. Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsynsbesök (10-11 oktober 2023) är elevens åtgärdsprogram från september 2022 såvitt får förstås fortsatt pågående. Flera av de åtgärder som återfinns i åtgärdsprogrammet är närmast att betrakta som anpassningar eller extra anpassningar. Det framgår därtill att eleven ska erhålla enskild undervisning med speciallärare vid tre tillfällen per vecka, en speciallärare som hösten 2023 inte är anställd eller arbetar vid skolenheten. Även åtgärdsprogrammen för eleverna 7 och 8 saknar datum för utvärdering och innehåller åtgärder som ska vidtas av personal som inte längre är anställd vid skolenheten. Av dokumentation, åtgärdsprogram för elev 3 daterat 4 oktober 2023, saknas datum för utvärdering.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 34 § skollagen ska huvudmannen se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all

personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår bland annat att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska rektorn se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Enligt 3 kap. 9 § skollagen ska ett åtgärdsprogram upprättas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoseas framgå. Av åtgärdsprogrammet ska det även framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn och om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § kan rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning att eleven ska ha möjligheter att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Av 28 kap. 16 § skollagen framgår att beslut i fråga om åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

I 29 kap. 10 § skollagen stadgas vilka av förvaltningslagens (2017:900) bestämmelser som är tillämpliga vid myndighetsutövning enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän. Det gäller bland annat krav på partsinsyn, utredning, kommunikation, dokumentation och motivering av beslut.

I förarbetena till skollagen anges att en utredning om särskilt stöd ibland kan göras snabbt och enkelt, medan det i andra fall kan behövas en mer omfattande utredning. Någon tidsgräns för hur lång tid utredningen får ta kan därför inte anges. Huvudprincipen måste dock vara att det ska ske skyndsamt, så att eleven får det stöd hon eller han behöver så fort som möjligt (prop. 2009/10:165 s. 291).

Av prop. 2013/14:160 s 30 framgår att med utvärdering av åtgärdsprogram avses en systematisk analys och helhetsbedömning av hur åtgärderna fungerat. Åtgärdsprogrammet ska således användas för att bedöma elevens framsteg och fortsatta behov av stöd.

Av läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22) 2.2 Kunskaper och 2.8 Rektorns ansvar framgår att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Härvid har rektorn ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver (Förordning om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (SKOLFS 2010:37))

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenheten har otydliga eller otillräckliga rutiner för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Det kan konstateras att samtlig personal inte känner till vilka rutiner som gäller på skolan om det uppmärksammas att en elev trots extra anpassningar riskerar att inte uppnå kriterier för kunskaper eller de betygskriterier som gäller. Samtlig personal känner inte heller till hur utredningsbehov av särskilt stöd anmäls samt vad som utgör extra anpassningar respektive särskilt stöd. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att det finns risk att elever inte får det stöd de har rätt till eller att adekvat stöd aktualiseras i ett alltför sent skede.

Skolinspektionen konstaterar även brister i arbetet med särskilt stöd och åtgärdsprogram. Av utredningen framkommer att det genomförts utredningar av särskilt stöd för eleverna 1, 2, 10, 11 och 12 utan att det har fattats formellt beslut om åtgärdsprogram eller beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram. Det uppges att en utredning om behov av särskilt stöd genomförts hösten 2021 för elev 1, den 5 december 2022 för elev 2 och den 24 mars 2022 för elev 10 utan att beslut om åtgärdsprogram har fattats. Skolinspektionen bedömer att beslut om åtgärdsprogram eller beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram behöver fattas för eleverna. Med tanke på att utredningarna kan vara inaktuella behöver rektorn

tillsammans med undervisande personal och i samråd med elevhälsan göra en genomgång av tidigare utredningar, bedöma elevernas kunskapsutveckling och ta ställning till eventuellt behov av förnyad eller kompletterande utredning. Utifrån vad som framkommer ska rektorn se till att det fattas beslut om åtgärdsprogram eller beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram för de aktuella eleverna.

Skolinspektionen bedömer även att skolan brister i att följa upp och utvärdera befintliga åtgärdsprogram. Av utredningen framgår att fyra elever vid tidpunkten för myndighetens skolbesök, 10-11 oktober 2023, var föremål för särskilt stöd och åtgärdsprogram. Under pågående tillsyn har ett av dessa fyra åtgärdsprogram utvärderats (åtgärdsprogram för elev 3). Övriga åtgärdsprogram, för eleverna 4, 7 och 8, upprättades hösten 2022 och bygger på pedagogiska utredningar som genomförts ett par år tillbaka i tiden. Uteblivna utvärderingar och åtgärdsprogram som bygger på utredningar som genomförts flera år tillbaka i tiden försvårar arbetet med särskilt stöd och riskerar att medföra att adekvata åtgärder inte sätts in eller sätts in i ett alltför sent skede. Att åtgärdsprogram för eleverna 4, 7 och 8 inte utvärderats på över ett år innebär att bedömningen av elevernas behov av stöd inte längre kan anses aktuellt. Här behöver skolenheten utvärdera befintliga åtgärdsprogram, bedöma det eventuella behovet av kompletterande utredning samt fatta nytt beslut om åtgärdsprogram för det fall eleverna bedöms i behov av fortsatt särskilt stöd.

Skolinspektionen konstaterar även att de åtgärdsprogram som myndigheten tagit del är bristfälliga såtillvida att besluten saknar datum för uppföljning och utvärdering samt att det inte anges vem som är ansvarig för uppföljning respektive utvärdering.

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med elever i nuvarande årskurs 6 framkommer att eleverna under vårterminen 2023 (årskurs 5) även undervisades i matematik på schemalagda lektioner i engelska.

I intervju med lärare framkommer att lärare våren 2023 tog tid från undervisning i samhällsorienterande ämnen för att jobba med elever i matematik. En lärare berättar i intervju att läraren fick direktiv av dåvarande rektor att ta tid från samhällsorienterande ämnen. Läraren uppskattar att det handlade om 40-50 minuter per vecka från och med andra veckan i februari till och med terminsslut i juni 2023. Läraren som undervisade elever i årskurs 5 i ämnet engelska vårterminen 2023 bekräftar elevernas uppgift om att det aktualiserades matematikundervisning på schemalagda lektioner i engelska. Läraren uppger att läraren tog ungefär halva lektionstiden i ämnet engelska till matematikundervisning för årskurs 5 vårterminen 2023. Läraren berättar att dåvarande rektor var

medveten om förhållandet från och med sportlovet till och med terminsslut. Läraren berättar vidare att viss tid även togs från ämnet svenska utan att närmare precisera omfattningen.

I intervju med representanter för elevhälsan framkommer att det under vårterminen 2023 lades mer undervisningstid på matematik än vad som var schemalagt.

Av intervju med rektorn framgår att rektorn inte vet i vilken omfattning eller i vilka ämnen tid tagits för extra undervisningstid i matematik för årskurs 5 vårterminen 2023. Rektorn berättar att det inte finns någon plan för hur elever i nuvarande årskurs 6 ska kompenseras för utebliven undervisning.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan vara minst 6890 timmar. Av bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) framgår minsta undervisningstid i timmar per stadium och ämne (10 kap. 3–5 §§ skollagen och 9 kap. 3–4, 9 §§ och bilaga 1 skolförordningen (2011:185)).

I förarbeten anges att en viktig förutsättning för att eleverna ska kunna nå kunskapskraven är att de får de undervisningstimmar som anges i timplanen. Den minsta garanterade undervisningstiden i de olika ämnena har koppling till kursplanerna och de nationella proven. Avsikten med den stadiindelade timplanen är att uppnå en ökad likvärdighet mellan skolor (prop. 2016/17:143, s. 17 och 19).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att elever i årskurs 5 under vårterminen 2023 inte fått undervisning i tillräcklig omfattning (tid) i engelska och samhällsorienterande ämnen. Det kan även konstateras att det saknas en överföring av information till nuvarande rektor rörande omfattningen av utebliven undervisningstid och då en planering för hur eleverna ska kompenseras för utebliven undervisning. Detta utgör sammantaget en brist. Att det saknas planering för hur elever i årskurs 6 ska kompenseras för utebliven undervisningstid i engelska och samhällsorienterande ämnen innebär att elever vid Aspås skola riskerar att inte få likvärdiga förutsättningar som andra elever att utvecklas så långt som möjligt mot utbildningens mål.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Krokom kommuns verksamhet vid Aspås skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd och garanterad undervisningstid. Det finns därför skäl att förelägga Krokoms kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Garantin för tidiga stödinsatser i årskurs 3

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärare framkommer att de är uppmärksamma på elevers resultat vid användandet av nationella prov i årskurs 3. Lärare berättar att de vid möten med elevhälsoteamet, där specialpedagog ingår, dels diskuterar hur lärare kan utveckla färdigheter på gruppnivå dels för diskussioner kring enskilda elever. Lärare uppger att det under vårterminen 2023 genomförts nationella prov i årskurs 3 där resultatet följts upp. Lärare berättar vidare att det sker överlämning av information kring elever innan de börjar mellanstadiet, årskurs 4.

I intervju med representanter för elevhälsan framkommer att skolenheten under föregående läsår (2022/23) arbetade kring rutiner och samtalade om garantin för tidiga stödinsatser, vilket kartläggningsmaterial och bedömningsstöd som finns att tillgå med mera. Specialpedagogen berättar att det genomfördes analyser kring elevers kunskapsutveckling och resultat i arbetslagen och specialpedagog och rektor deltog till viss del i diskussioner kring både grupper och enskilda elever. Specialpedagogen uppger i intervju att kommunen har en rutin kring läsa, skriva och räkna som ska följas. Av intervju med elevhälsan framkommer vidare att om det uppmärksammas att en elev riskerar att inte uppnå kunskapskraven i årskurs 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik så kan det rendera i åtgärder på gruppnivå, ytterligare screening eller insatser på individnivå. Det kan också framkomma behov av att genomföra en utredning av särskilt stöd.

Rättslig reglering

Av 9 kap. 21 § skolförordningen framgår att nationella prov ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3. Syftet med proven i årskurs 3 är enligt 9 kap. 20 § skolförordningen att stödja bedömningen av elevernas kunskaper i relation till kriterierna för bedömning av kunskaper.

Av 3 kap. 4 § skollagen framgår bland annat att det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i lågstadiet i grundskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för 3. Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras stöd i form av extra anpassningar eller göras en anmälan om utredning av eventuellt behov av särskilt stöd till rektorn.

Av 3 kap. 4 a § skollagen framgår bland annat att ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling, planering av stöd i form av extra anpassningar när det i lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Vidare framgår att i slutet av slutet av lågstadiet i grundskolan ska det genomföras en uppföljning av det stöd som getts i form av extra anpassningar i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs (3 kap. 4 b § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Krokoms kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller garantin för tidiga stödinsatser i årskurs 3. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av enhetschef Eva-Lena Ölund-Brändström.

Juristen Ylva Ohlsson har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Anna Karlsson medverkat